

ANEXĂ

EXPERTIZA OASELOR DE ANIMALE DIN AȘEZAREA DE TIP WIETENBERG DE LA NOȘLAC (JUD. ALBA)

Descrierea materialului (în ordinea nr.-lui de inventar):

Bos taurus: metatars drept, fără extremitate distală. Marginile spărturii distale sînt neregulate, dar ușor rotunjite, probabil în urma unei frecări sau rulări a piesei. În regiunea distală, osul poartă numeroase incizii, care reprezintă mai degrabă încercări de tăiere a cărnii și tendoanelor, decît a osului. Culoare alb-gălbuie (Nr. inv. P 31692).

cf. *Bos taurus*: vertebra dorso-lombară; se păstrează doar corpul. Pe partea ventrală, dreaptă a corpului se observă o lovitură veche, de retezare. Culoare alb-cenușie, rezultată probabil în urma arderii (Nr. inv. P 31693).

Bos taurus: fragment de mandibulă stîngă. După gradul de uzură al dentiției, avem de-a face cu un animal de circa patru ani. (Nr. inv. P 31694).

Ovicaprinae: fragment de tibie stîngă. Culoare cenușiu-neagră, provenită evident în urma arderii (Nr. inv. P 31695).

Specie nedeterminabilă: fragment de os hioid (Nr. inv. P 31696).

P 31697 = vezi P 31711.

Bos taurus: molar lacteal superior stîng. După gradul de uzură se poate presupune o vîrstă de circa 24—28 de luni (Nr. inv. P 31698).

Sus scrofa domestica: fragment de mandibulă stîngă. Dentiția este extrem de uzată. După gradul de uzură al ultimului molar, e vorba de un animal adult, în vîrstă de peste doi ani și jumătate. Pe alocuri se constată o arsură pină la negru (Nr. inv. P 31699).

Bos taurus: fragment de astragal stîng. Spărtura de la mijlocul osului are marginile roase. Se constată o despicare veche a feței plantare și eventuale urme de șlefuire. Culoare alb-gălbuie (Nr. inv. P 31700).

Bos taurus: astragal stîng întreg. Pigmentația este neagră, abundentă, dar fără urme de ardere (Nr. inv. P 31701).

Bos taurus: molar inferior 2 izolat. Provine de la un animal în vîrstă de aproximativ doi ani. Culoare alb-gălbuie (Nr. inv. P 31702).

Bos taurus: fragment de coastă, pe care au fost practicate două-trei incizii răzlețe, adînci, probabil vechi (Nr. inv. P 31703).

Bos taurus: falanga I, ușor deteriorată recent. Probabil arsă (Nr. inv. P 31704).

Bos taurus: fragment de metacarp drept. Culoare alb-cenușie, cu pigmenți de culoare închisă (Nr. inv. P 31705).

Bos taurus: falanga I anterioară. Culoare alb-gălbuie (Nr. inv. P 31706).

Sus scrofa domestica: radius stîng, un fragment proximal. Diafiza spartă recent. Culoare cenușiu-neagră, rezultată din ardere; în spărtură se constată că aceasta nu a fost profundă (Nr. inv. P 31707).

Bos taurus: un fragment de astragal drept, prezentînd o spărtură recentă. Culoare alb-gălbuie (Nr. inv. P 31708).

Equus cf. caballus: molar (probabil molar superior 3) stîng, din care s-a păstrat un perete vestibular. Despicarea longitudinală a piesei e veche. Molarul era în curs derupție. Incomplet ars (Nr. inv. P 31709).

Capra aegragrus: cap osos stîng, cu baza retezată. Provine probabil de la o femelă. Culoare galben-cenușie (Nr. inv. P 31710).

Sus scrofa domestica: fragment de mandibulă stîngă cu dentiție lacteală. Piesa cu nr. inv. P 31697 este molarul 1 aparținînd acestui maxilar. Animal de cinci-șapte luni. Culoare gălbui-cenușie, posibil ars. Spărtura anterioară recentă (Nr. inv. P 31711).

Bos taurus: falanga I, prezentînd distrugerii recente. Ars-calcinată (Nr. inv. P 31712).

Canis familiaris: ulnă stîngă. Culoare cenușiu-neagră, probabil în urma arderii (Nr. inv. P 31713).

Bos taurus: Calcaneu drept. Întreg, cu excepția unei așchii retezate în vechime, pe marginea medio-plantară, probabil atunci cînd s-a secționat tendonul. Pigmentație de culoare închisă, abundentă. Pată feruginoasă (ruginie) pe fațeta mare pentru astragal (Nr. inv. P 31714).

Bos taurus: falanga I (anterioară). Probabil arsă. Animal tînăr, os încă poros (Nr. inv. P 31715).

Sus scrofa domestica: falanga I, de la un animal foarte tânăr. Culoare brun-cenușie (Nr. inv. P 31716).

Bos taurus: falanga II (anterioară). Culoare cenușiu-închisă (Nr. inv. P 31717).

Bos taurus: falanga I (anterioară). Probabil arsă, e posibil să provină de la același individ cu P 31715 (Nr. inv. P 31718).

*

Observații. După cum reiese din examinarea materialului, oasele provin exclusiv de la animale domestice.

Resturile de bovine provin de la minimum doi-trei indivizi:

1. după dentiție:

— un individ în jur de doi ani (P 31702 și 31698).

— un individ în jur de patru ani (P 31694).

Prezența a doi indivizi este întărită și de cele două astragale stingi.

2. după falange:

— un individ de talie mare, dar nu prea masiv (P 21706).

— un individ mai scund decât precedentul, dar cumva mai în-desat (P 31715, 31718, probabil și 31704).

— un individ tânăr, totuși peste un an și jumătate, epifiza distală fiind sudată (P 31712).

Așadar se constată că nu au fost omorite animale juvenile sau subadulte.

Cele două metapodii (metacarpianul și metatarsianul), deși incomplete, permit o reconstituire aproximativă a lungimii lor și, pe baza acestora, un calcul estimativ al taliei animalelor de la care provin și a căror înălțime la greabăn s-ar plasa în jur de 117—118 cm. O asemenea valoare înseamnă puțin mai mult decât media taliei bovinelor de ambele sexe provenind din descoperiri atribuite epocii bronzului în România, dar, evident, în limitele de variabilitate ale acestora.

Indiferent dacă oasele provin de la doi sau de la trei indivizi, 17 piese (dintre care doi molari izolați) înseamnă foarte puțin.

Dacă toate piesele cu pigmentație închisă își datorează culoarea arderii — ceea ce nu este de loc sigur — înseamnă că 50% din piese sînt arse (cu predilecție pentru falange).

Piesele au aspectul tipic al resturilor de bucate. Nici unul nu prezintă urme de prelucrare, ci doar incizii de descarnare.

În ceea ce privește oasele de porc, situația este mai clară, ele provenind aproape sigur numai de la doi indivizi, un adult (P 31699 și 31707) și un animal în vîrstă de cinci-șapte luni (P 31711 și 31716).

În general, tibia este osul pe care cu greu se poate determina dacă este vorba despre oaie sau despre capră. Cînd piesa este lipsită de ambele extremități, așa cum este cazul la P 31695, determinarea este imposibilă. Dată fiind prezența caprei, atestată prin fragmentul de corn, s-ar putea ca și această tibie să fie tot de capră.

Ținînd cont de lotul foarte restrîns de piese, nu se pot trage concluzii de ordin economic.

București, 21 octombrie 1974

ALEXANDRA BOLOMEY

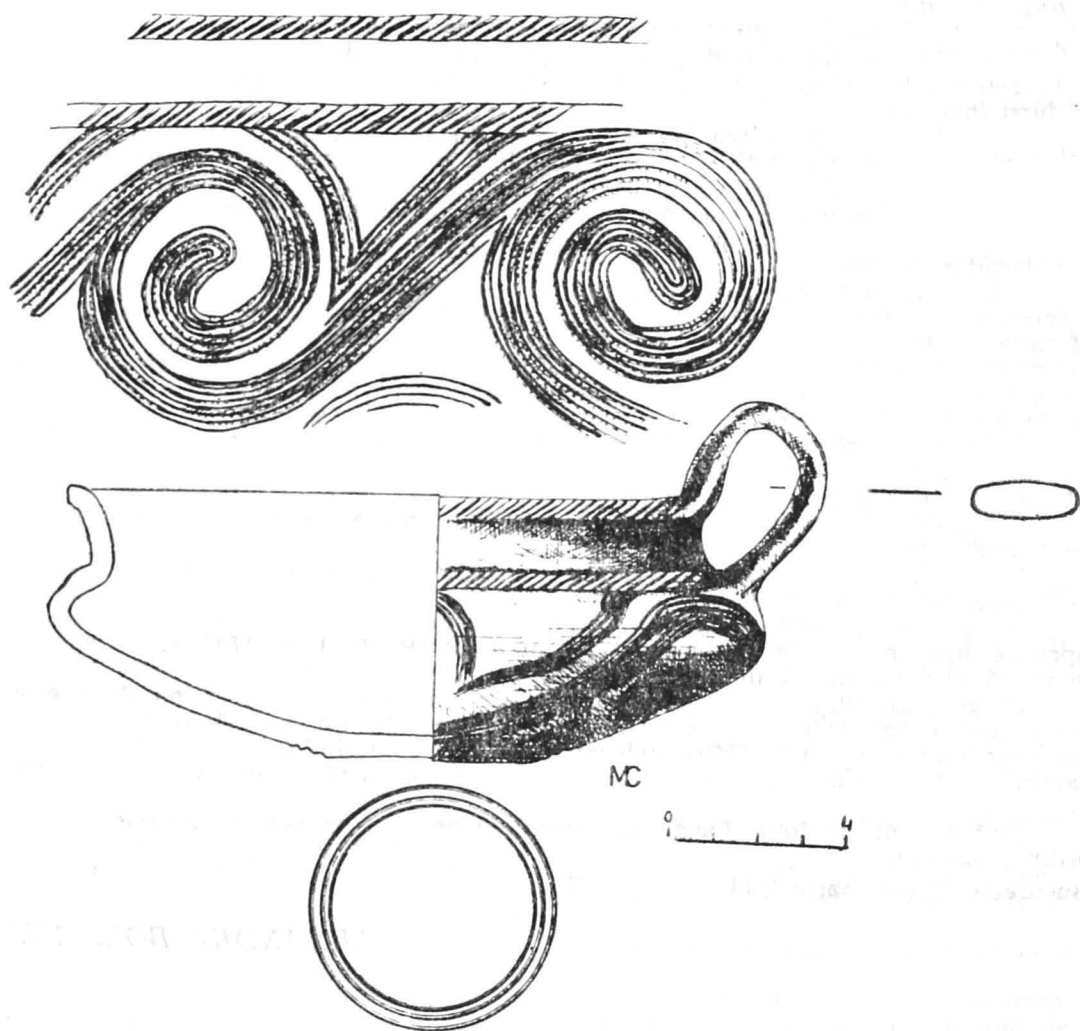

Abb. 3. Obreja. Wietenbergtasse mit Spiralverzierung.

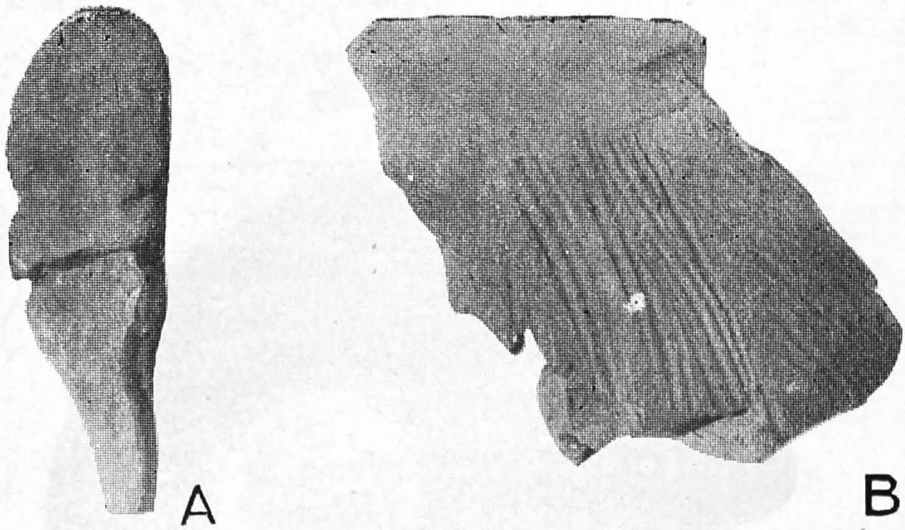

Abb. 2. Noşlac — „Şumughi”: *a.* Werkzeug für die Verzierung der Keramik; *b.* Auf Plastilin durchgeführte Verzierungsprobe.

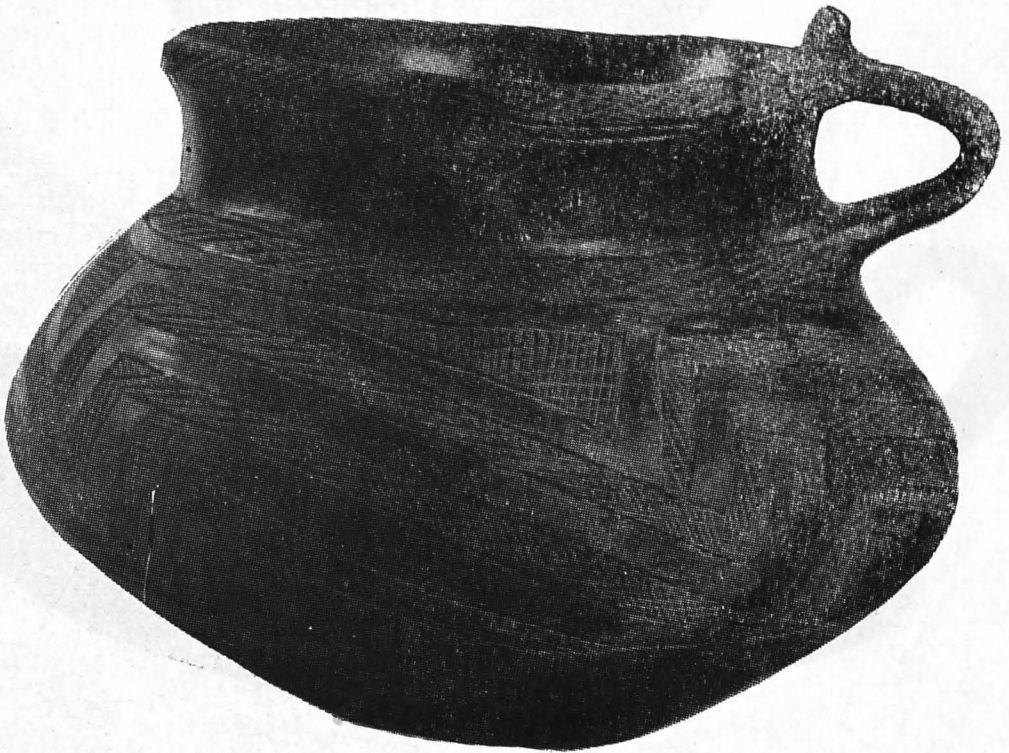

Abb. 5. Obreja. Wietenbergtopf (vgl. Abb. 4).

Abb. 6. Obreja. a—b = Wietenbergtasse mit Spiraiverzierung (vgl. Abb. 3).

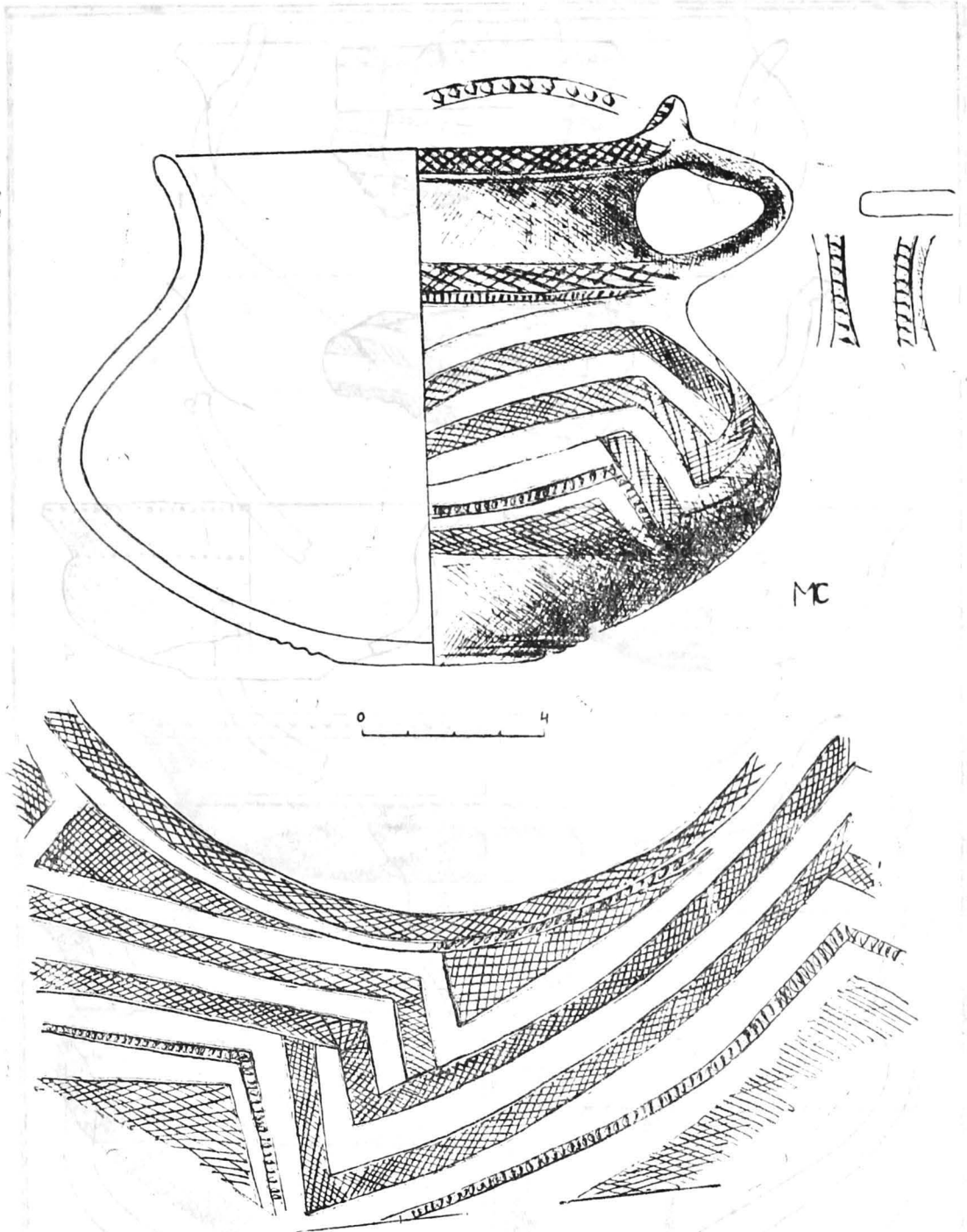
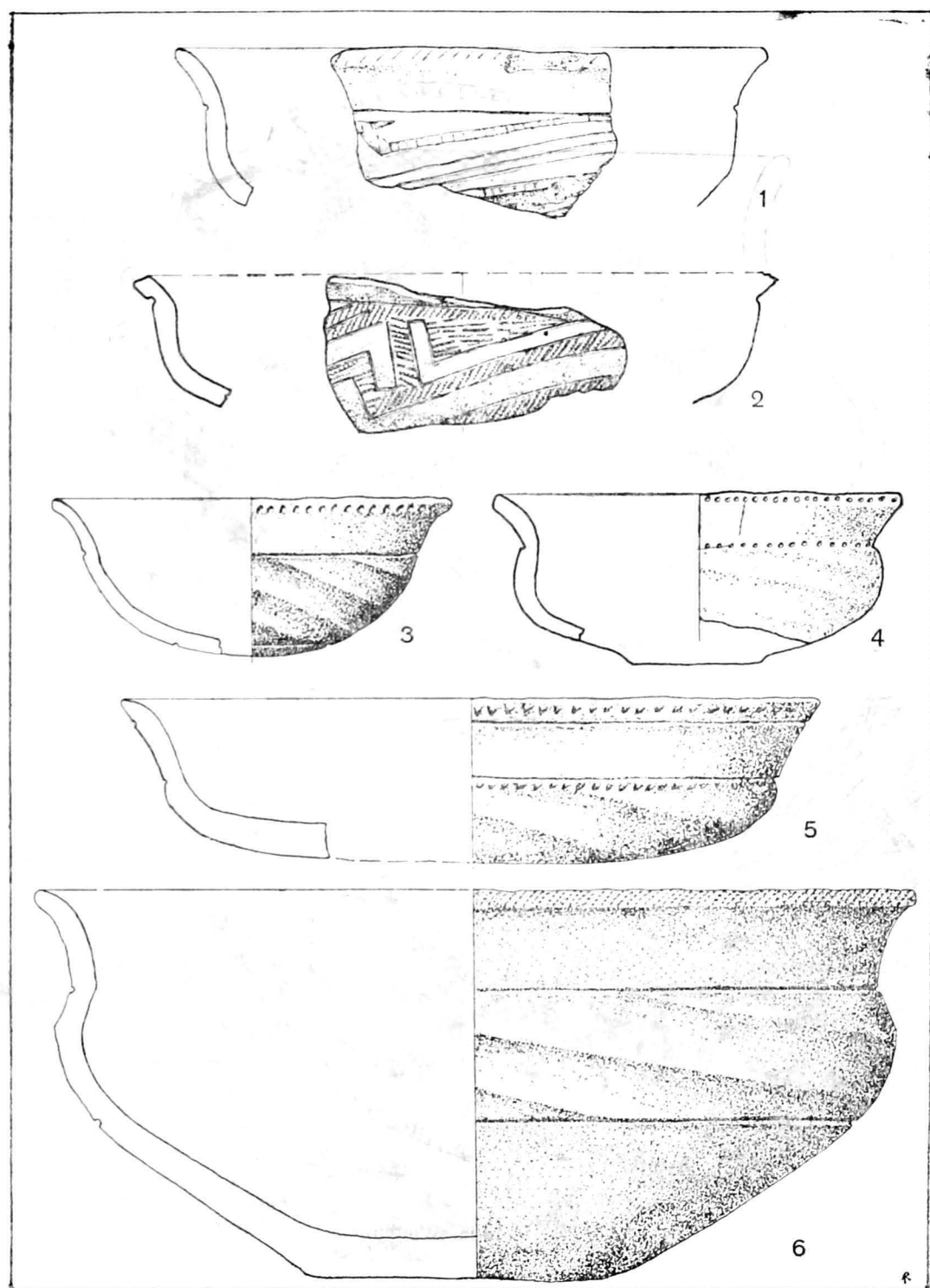
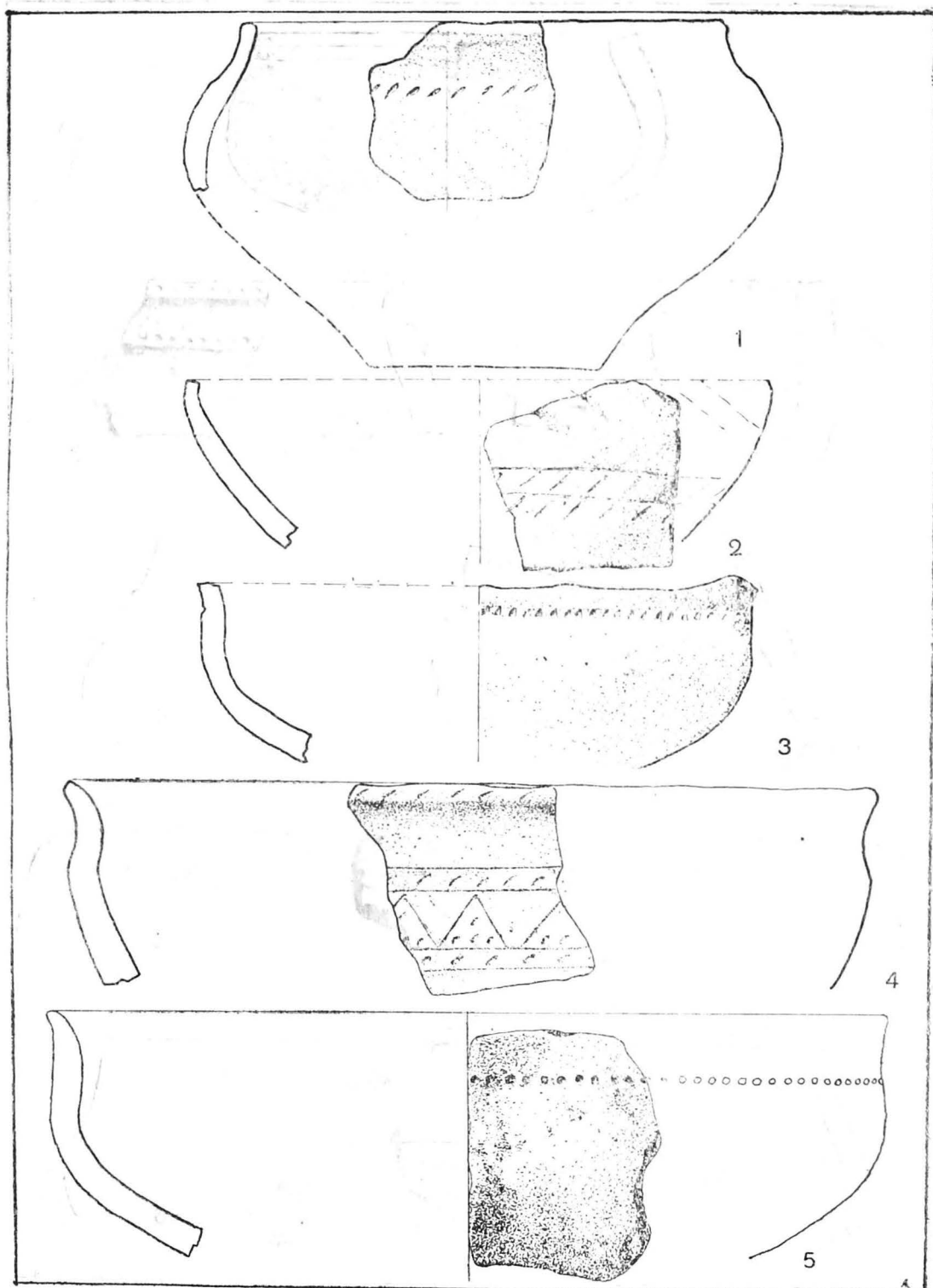

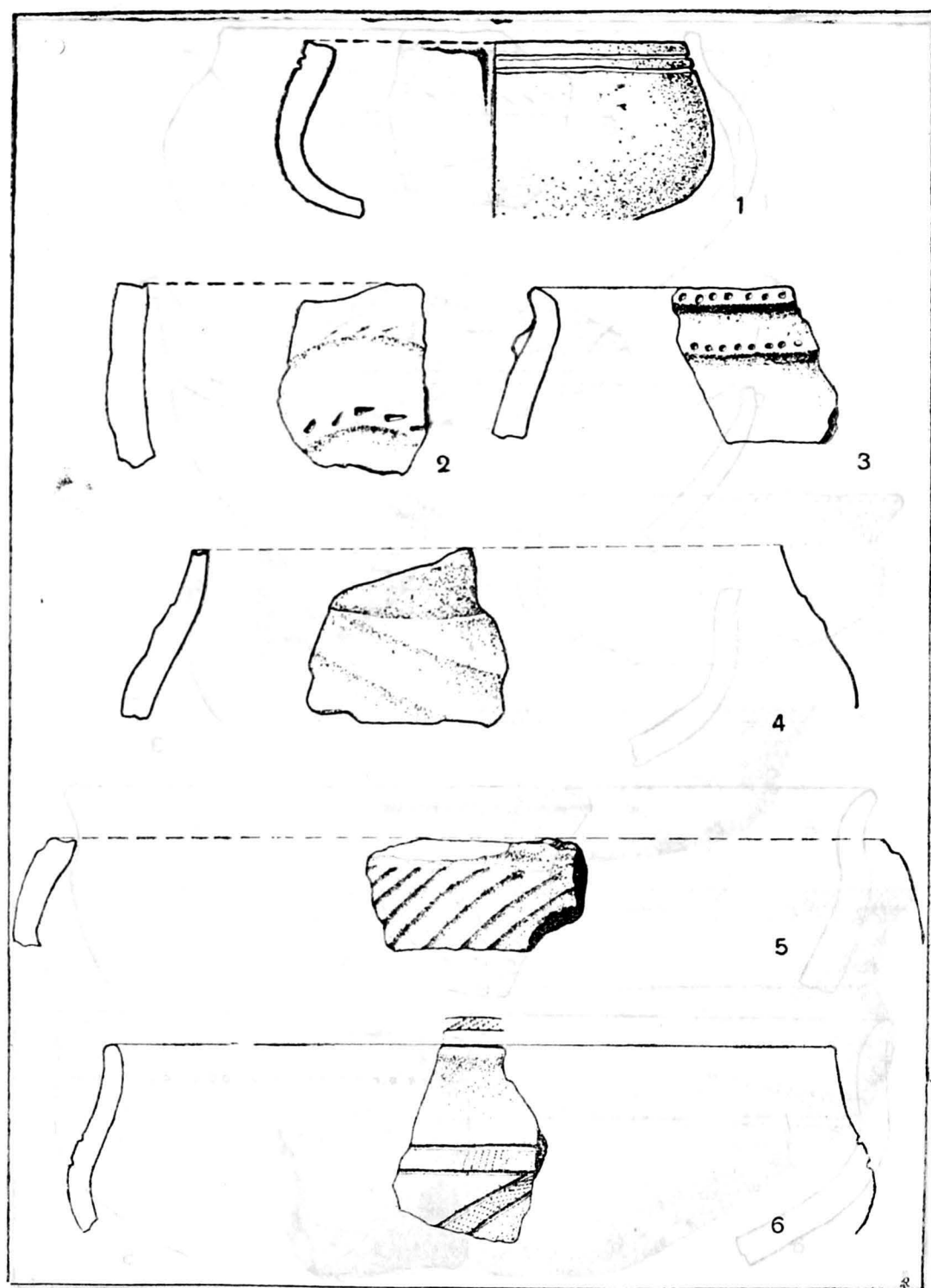
Abb. 4. Obre ja. Wietenbergtopf.

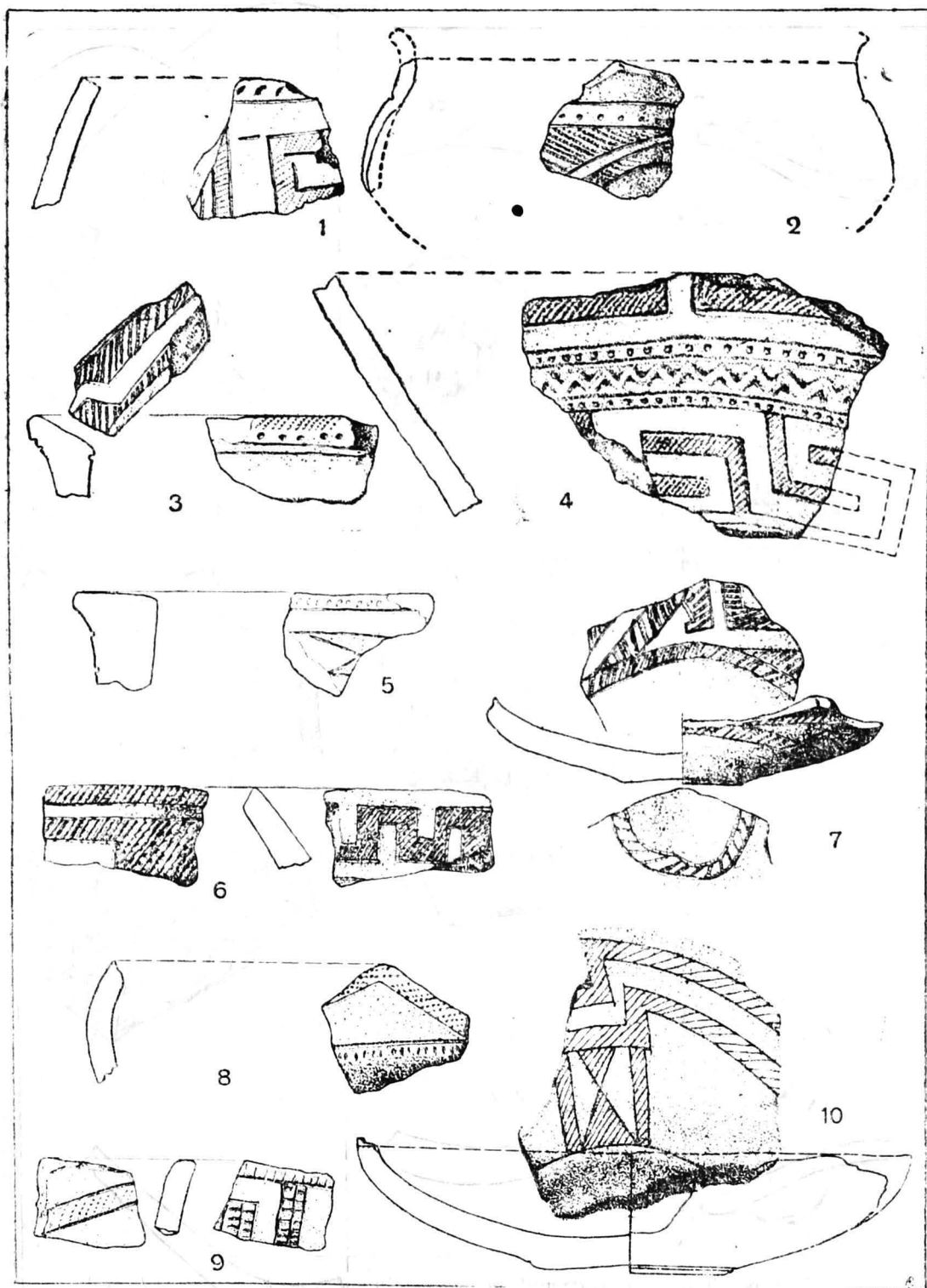
Taf. I. Noșlac — „Șumughi”: 1—6, Siedlungskeramik. Maßstab 1 : 2.

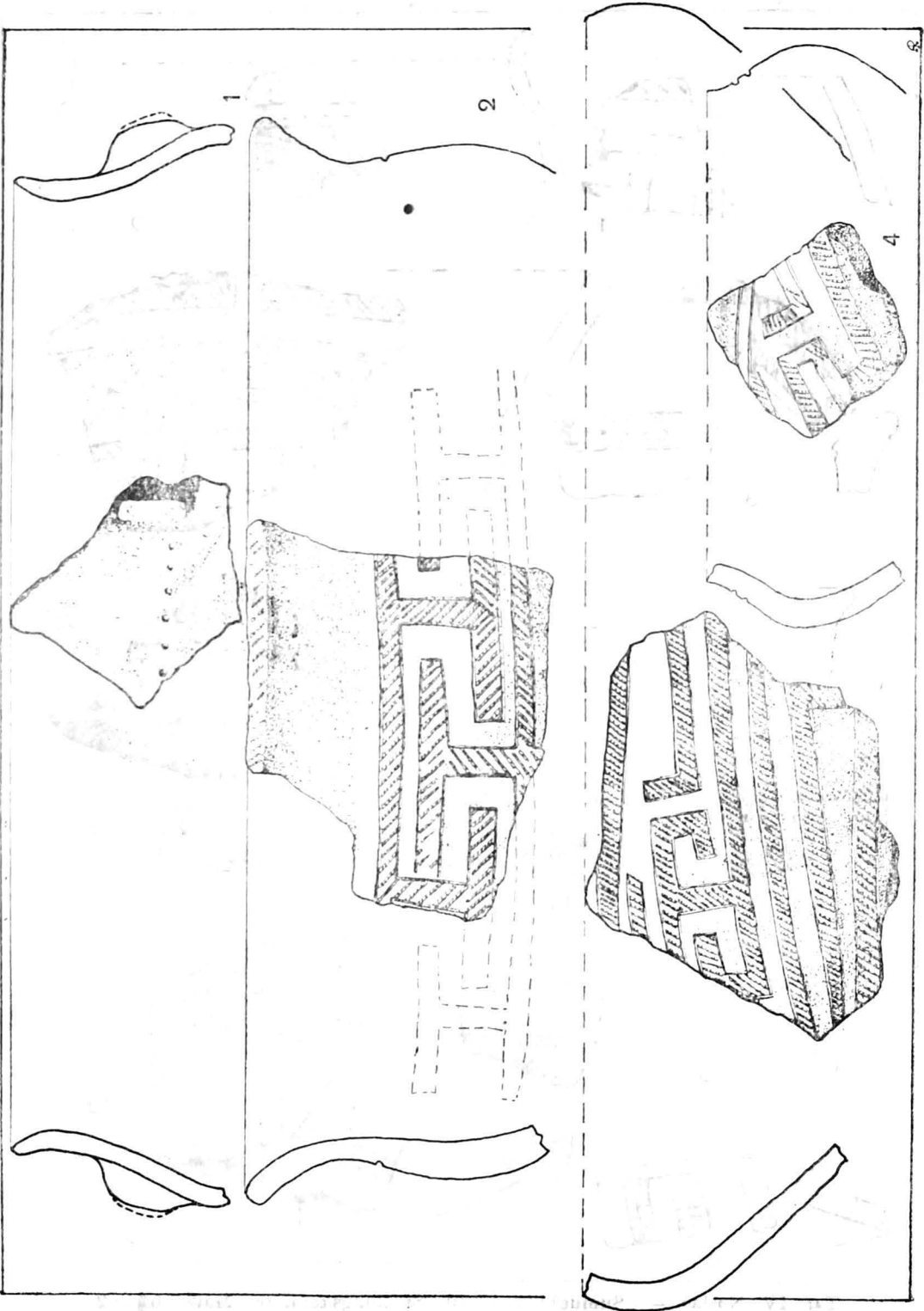
Taf. II. Noşlac — „Şumughi”: 1—5, Siedlungskeramik. Maßstab 1:2.

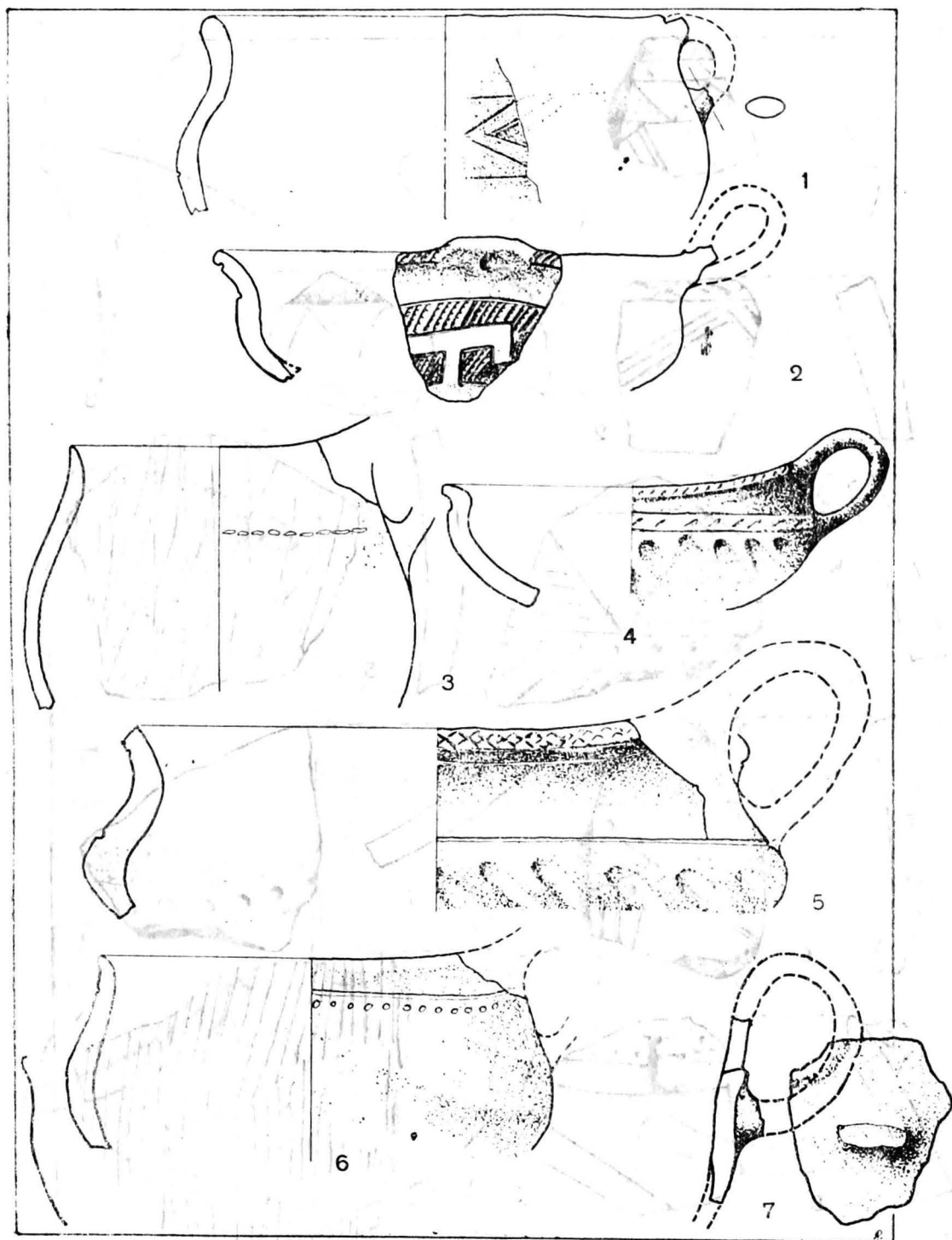
oslac — „Şumughi”: 1–6, Siedlungskeramik. Maßstab 1 : 2.

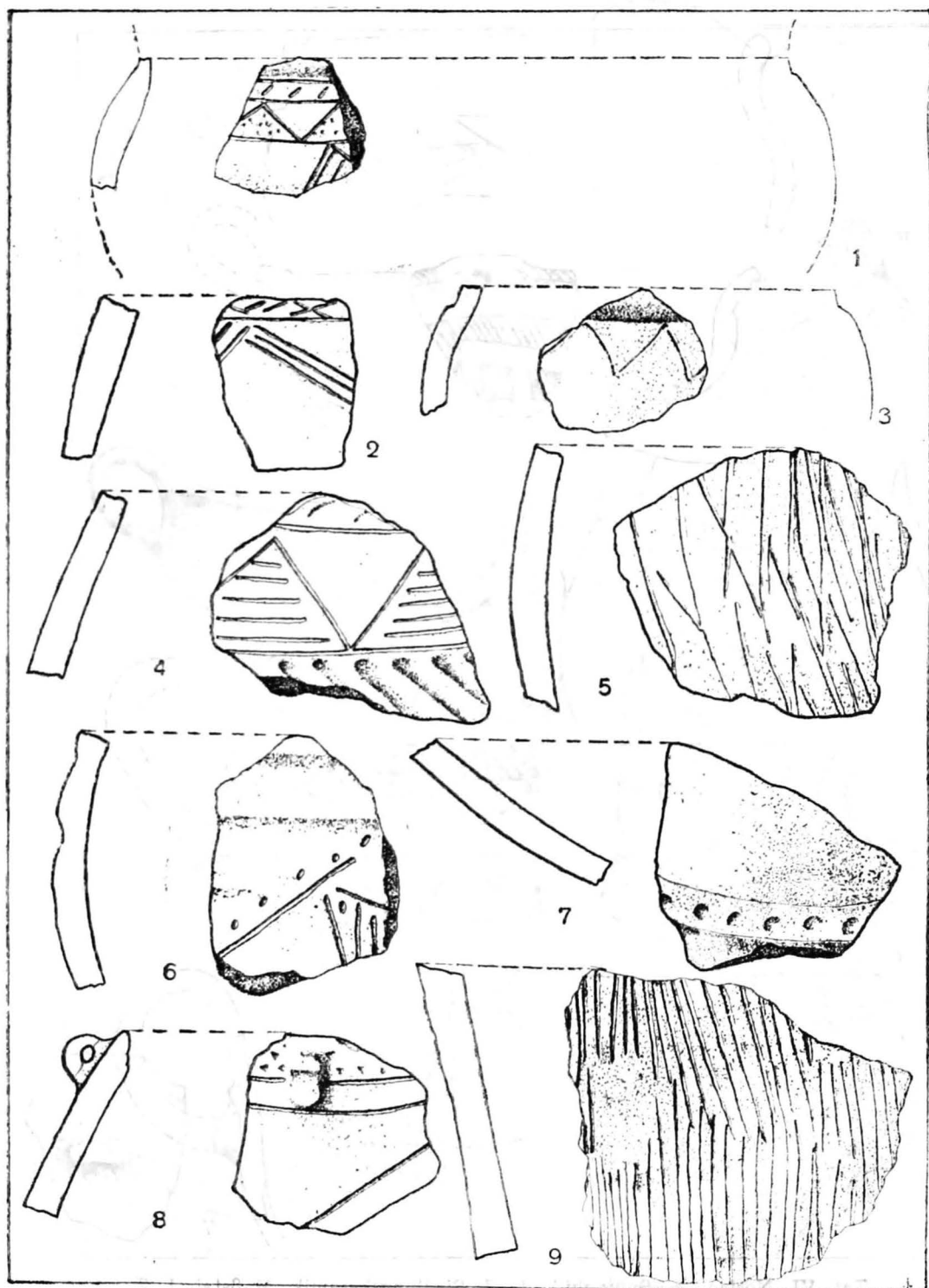
Taf. IV. Noșlac — „Șumughi”: 1–10, Siedlungskeramik. Maßstab 1:2.

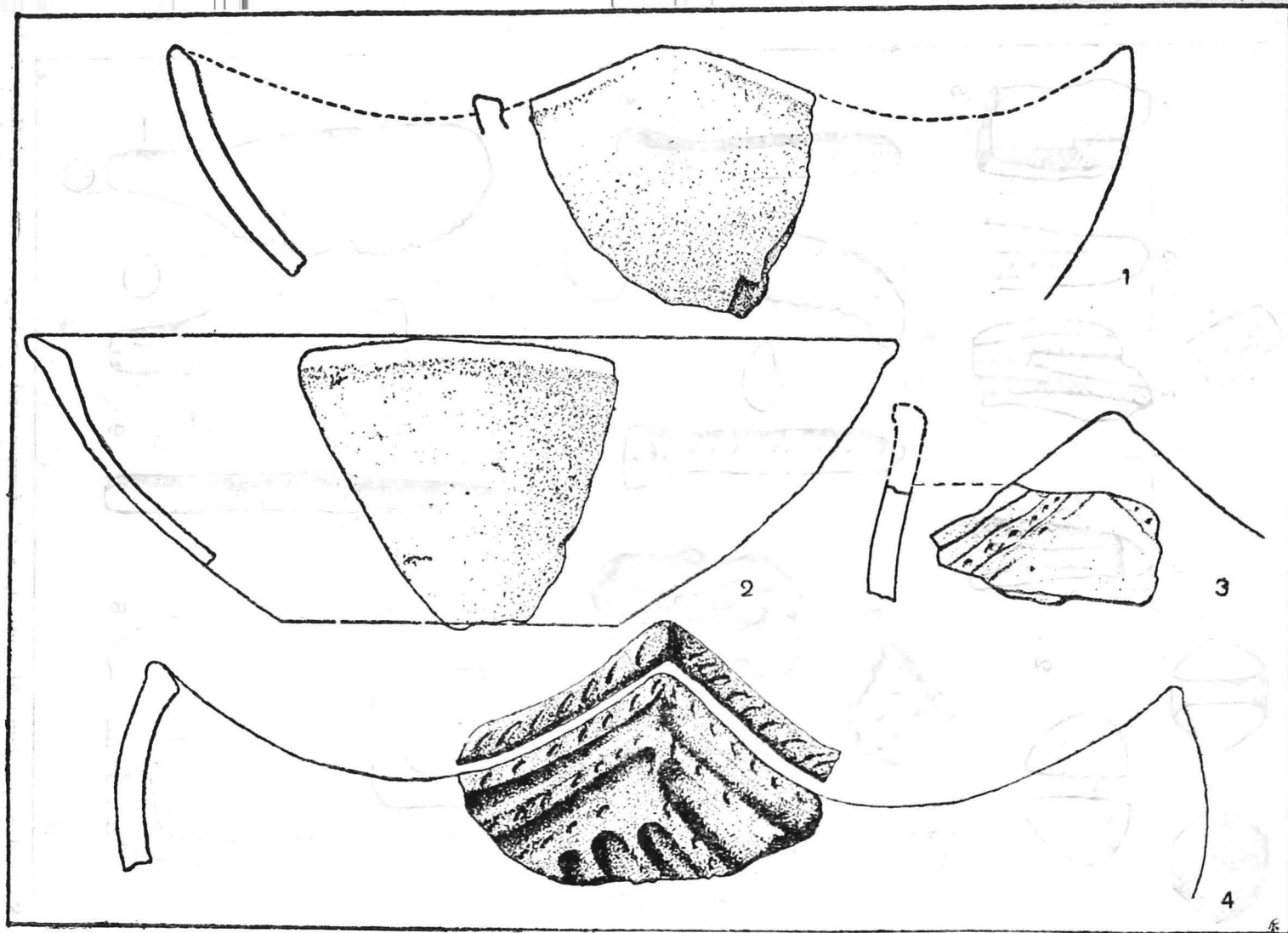
Taf. V. Noșlac — „Șumughi”: 1—4, Siedlungskeramik. Maßstab 1:2.

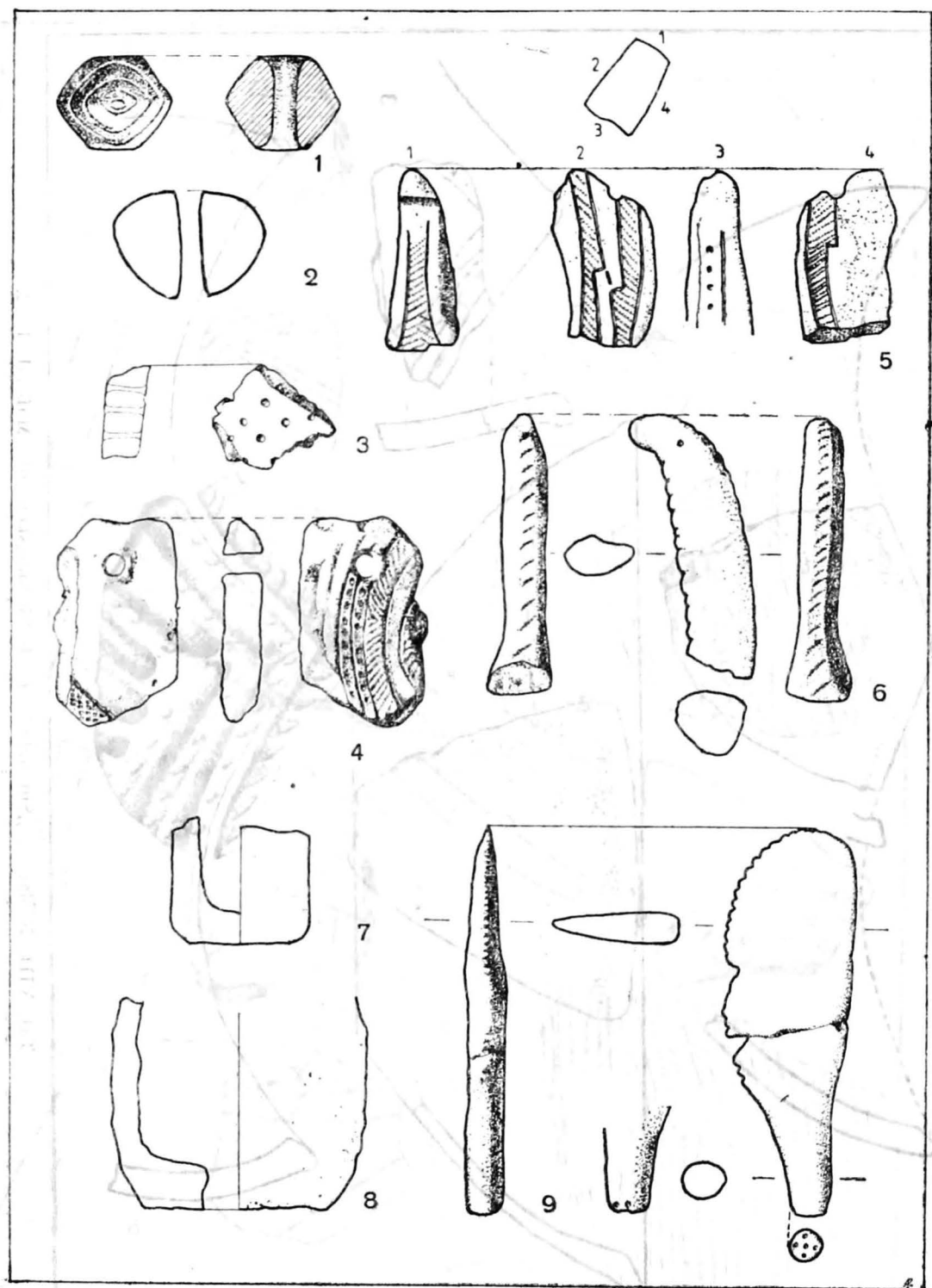
Taf. VI. Noșlac — „Șumughi”: 1—7, Siedlungskeramik. Maßstab 1:2.

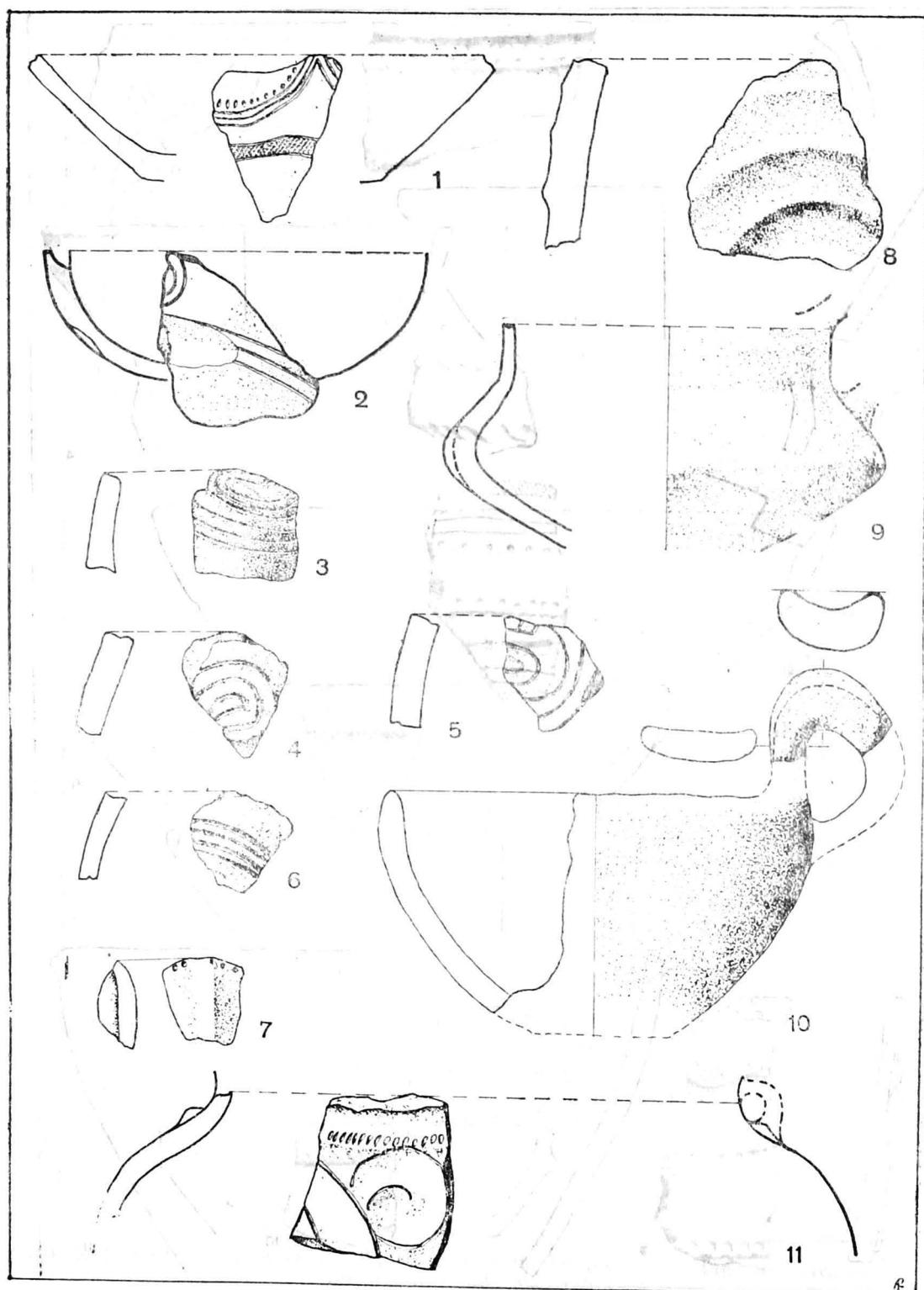
Taf. VII. Noșlac — „Șumughi” : 1—9, Siedlungskeramik. Maßstab 1:2.

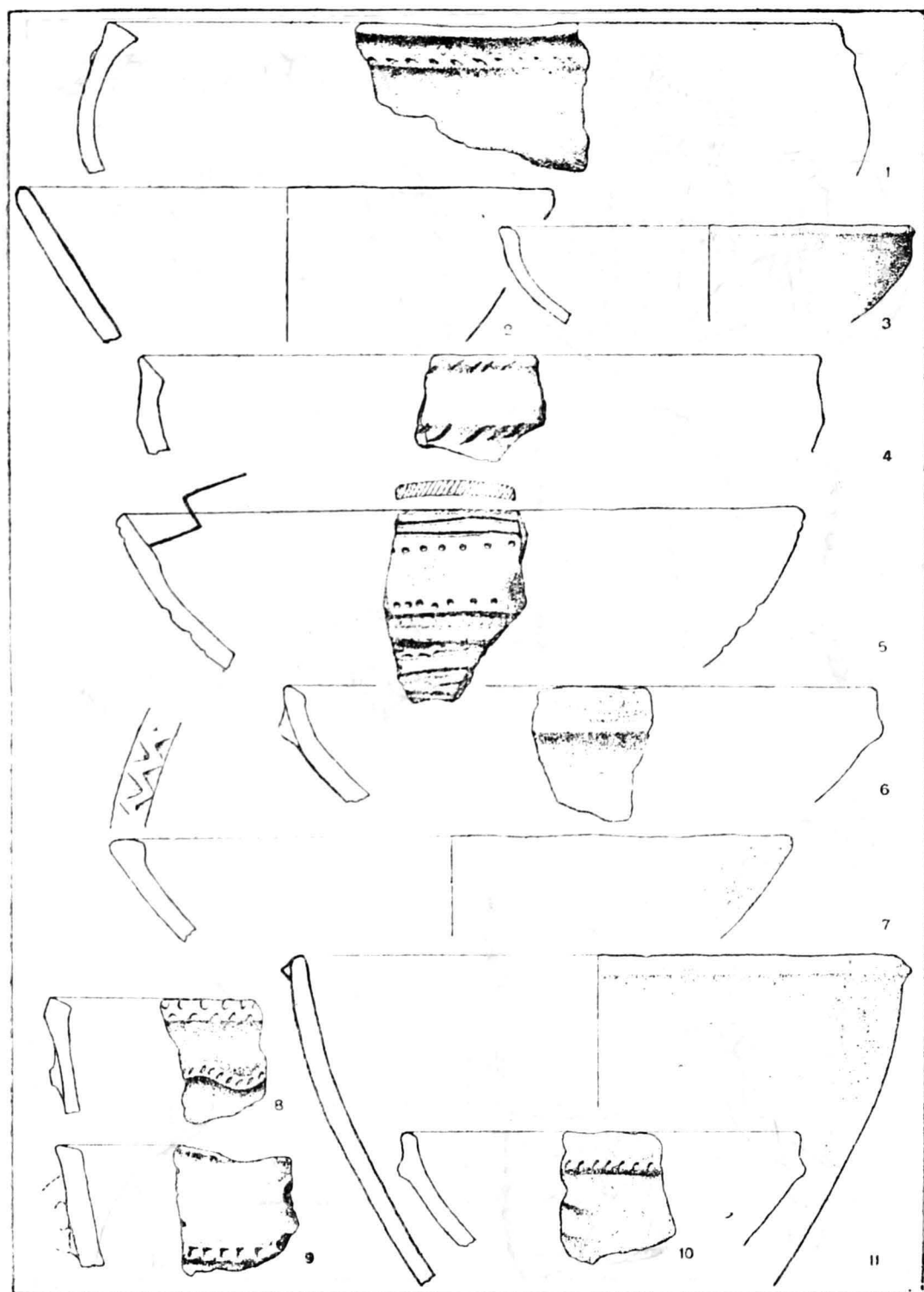
Taf. VIII. Noșlac — „Șumughi”: 1—4, Siedlungskeramik. Maßstab 1 : 2.

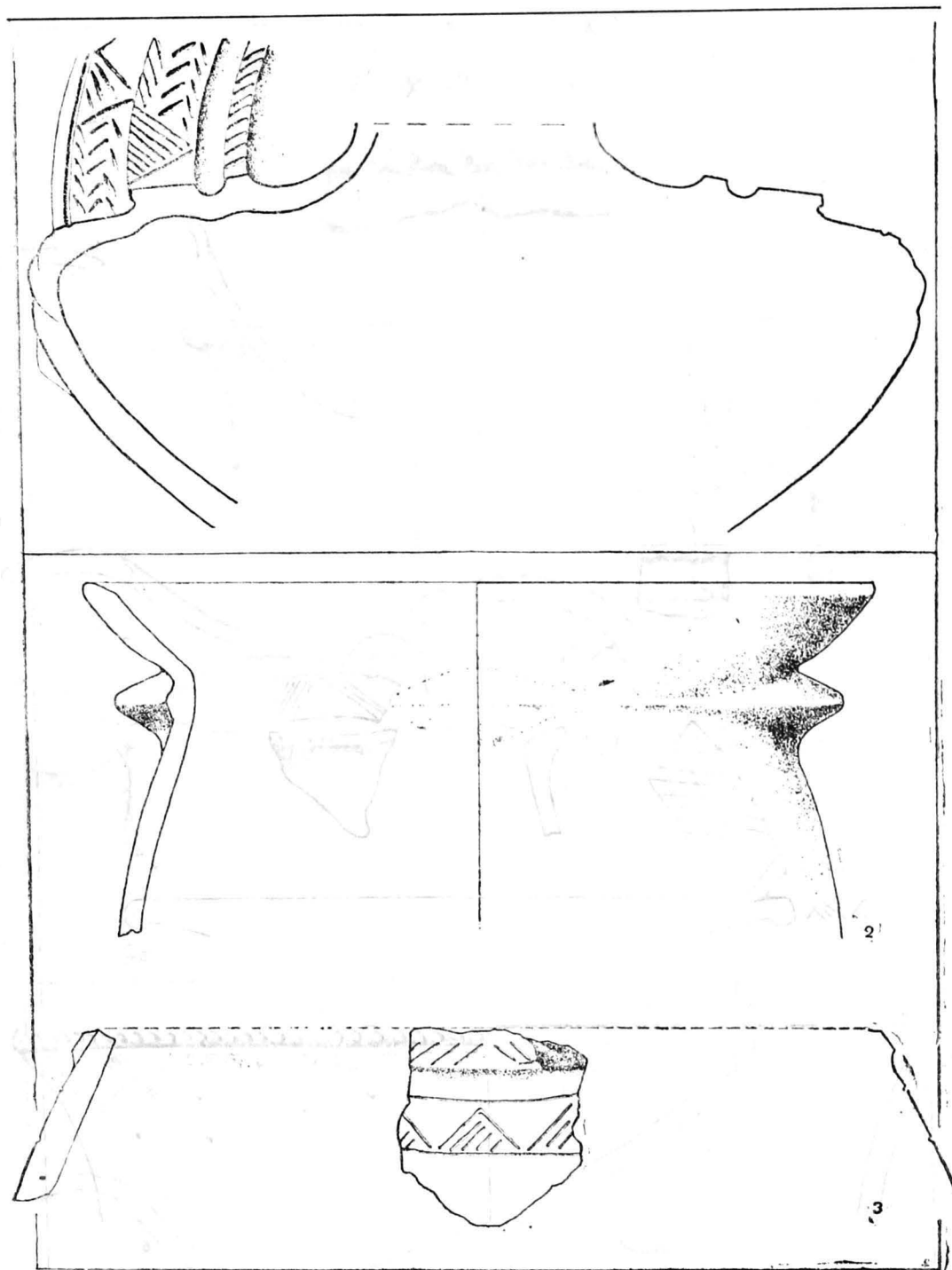
Taf. IX. Noşlac — „Şumughi”: 1—9, Sonderformen und -erzeugnisse aus Ton. Maßstab 1:2.

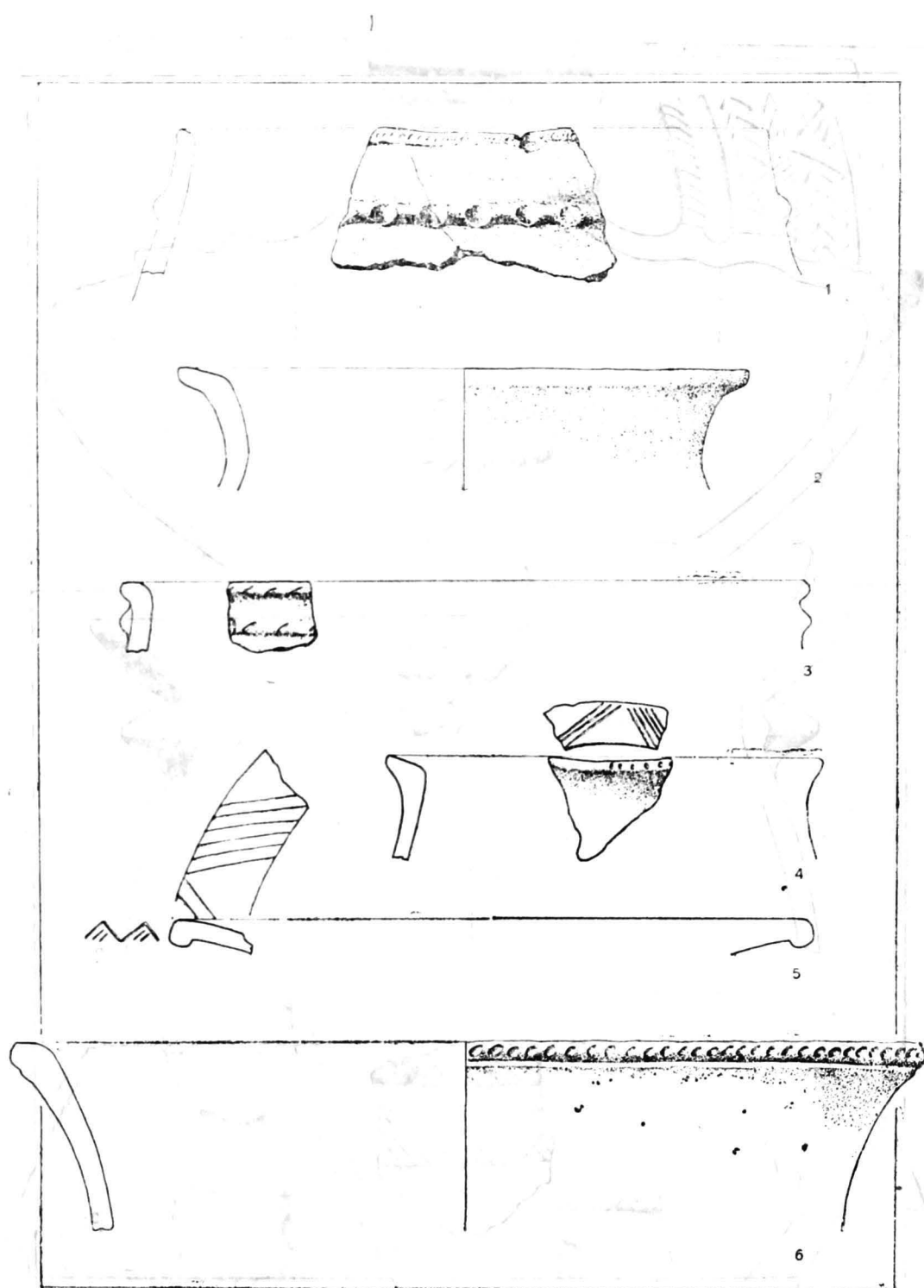
Taf. X. Noșlac — „Șumughi”: 1–11, Siedlungskeramik, teilweise Importe. Maßstab 1:2.

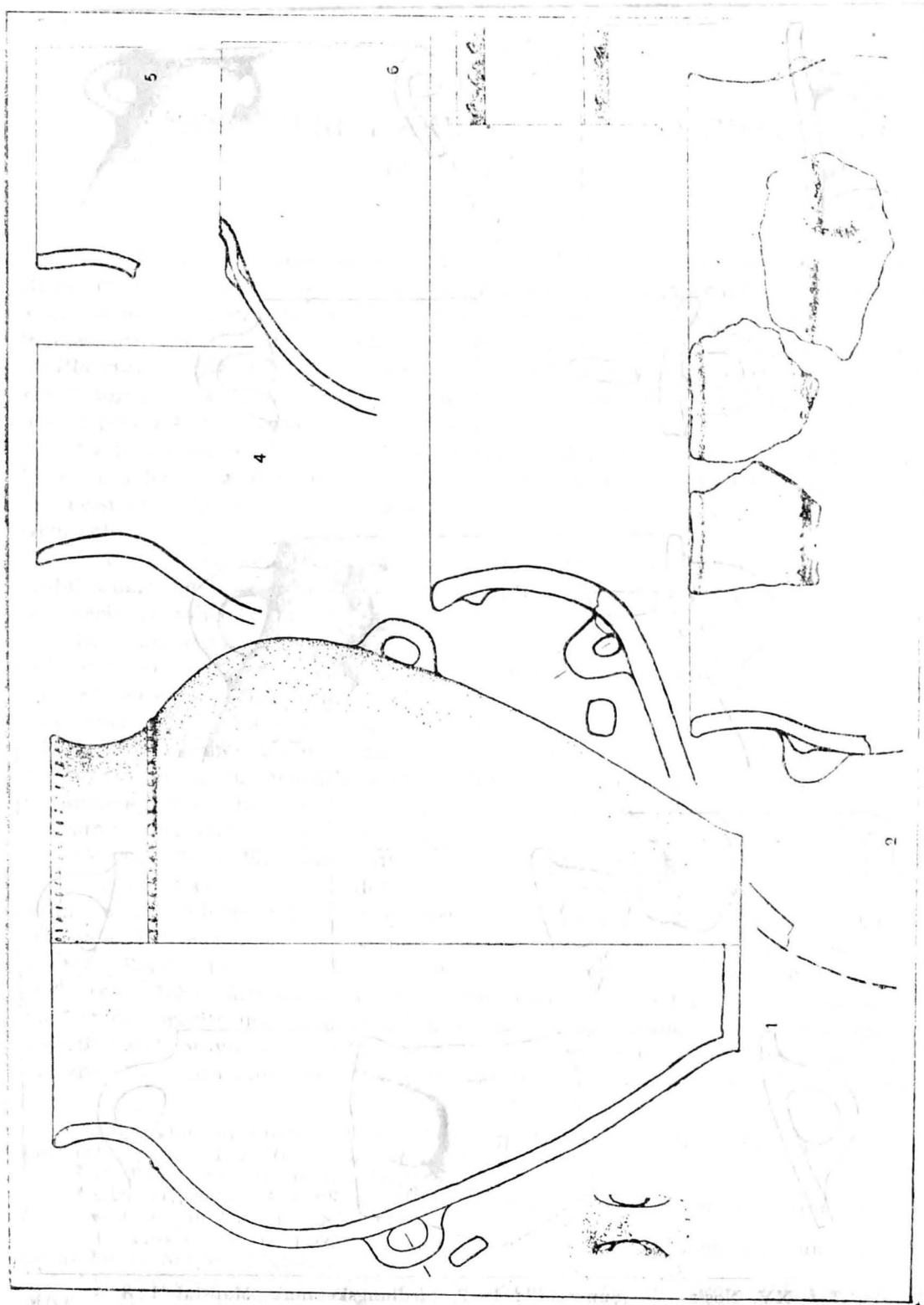
Taf. XI. Noșlac — „Șumughi”: 1—11, Siedlungskeramik. Maßstab 1:3.

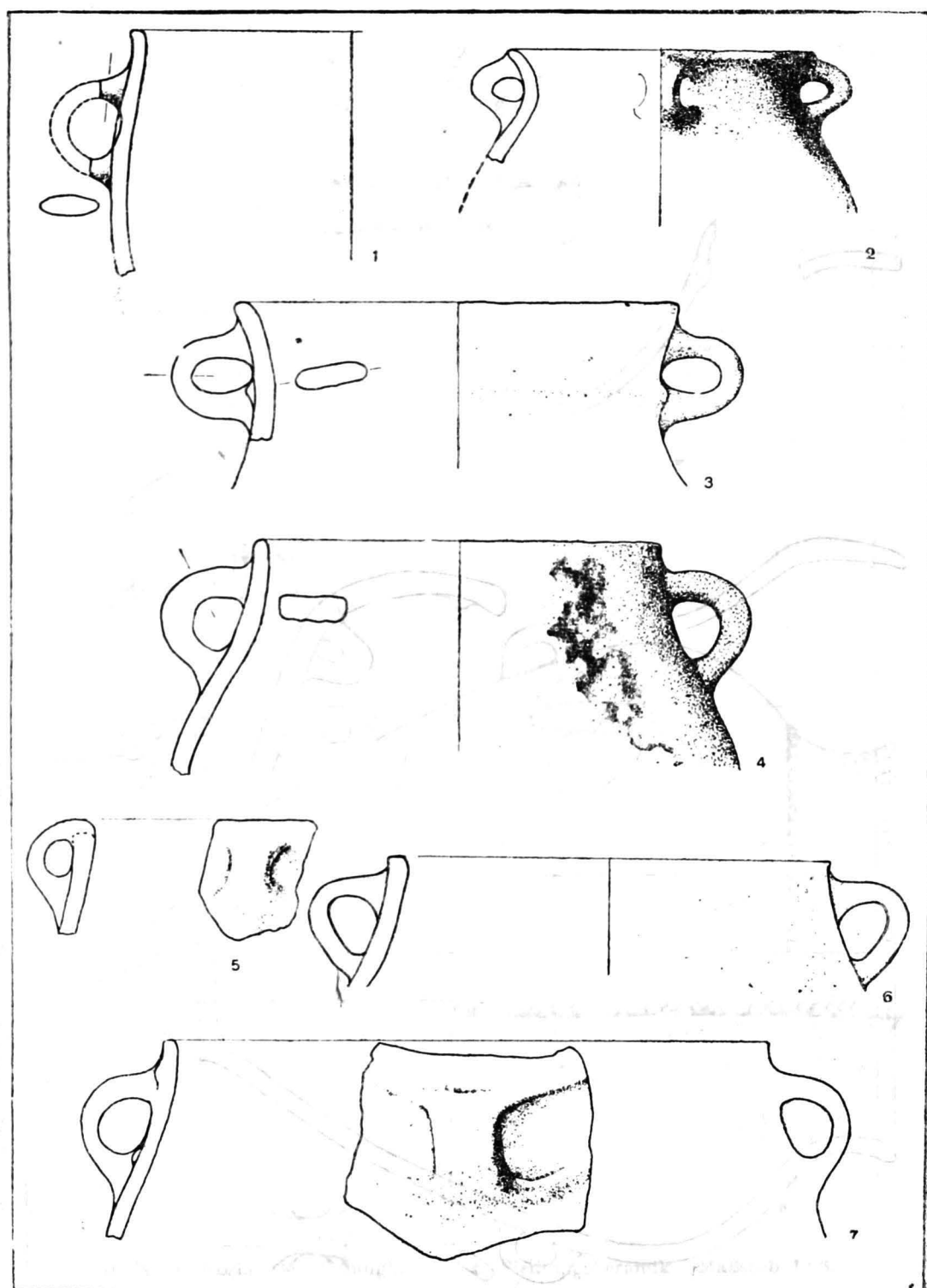
Taf. XII, Noșlac — „Șumughi”: 1, Urne eines in der Siedlung gefundenen Grabes; 2—3, Siedlungskeramik. Maßstab 1:3.

Taf. XIII. Noșlac — „Șumughi”: 1—6, Siedlungskeramik. Maßstab 1 : 3.

Taf. XIV. Noșlac — „Șumughi”: 1—6, Siedlungskeramik. 1, Maßstab 1 : 6; 2—6, Maßstab 1 : 3.

Taf. XV. Noșlac — „Șumughi”: 1—7, Siedlungskeramik. Maßstab 1:3.